

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ - ΟΡΘΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ
& ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

18 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2022

ΝΑΣΙΑ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

ΠΕΡΙ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΝΟΜΟΙ (1991-2014) ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΠΡΕΠΕΙ:

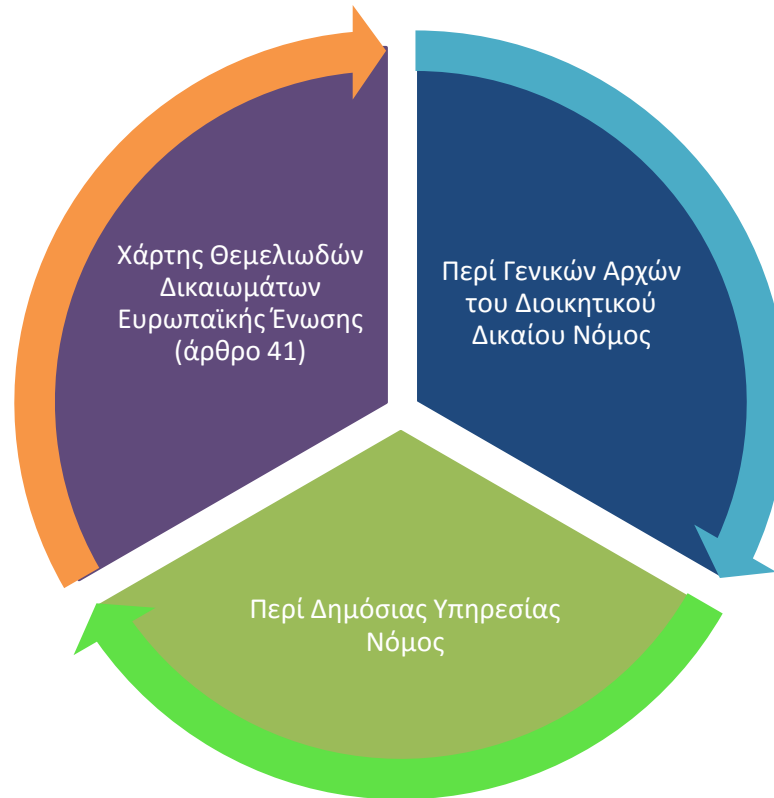
Να στρέφεται εναντίον
οποιασδήποτε υπηρεσίας ή
λειτουργού

που ασκεί εκτελεστική ή
διοικητική λειτουργία

ότι οποιαδήποτε ενέργειά τους:

- Παραβιάζει τα ανθρώπινα δικαιώματα ή
- Ασκήθηκε κατά παράβαση των νόμων ή
- Ασκήθηκε κατά παράβαση των κανόνων της χρηστής διοίκησης και της ορθής συμπεριφοράς προς τους διοικουμένους

ΚΑΝΟΝΕΣ ΧΡΗΣΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΡΘΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Ο ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ - Ν. 158(I)/1999 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Έκδοση: Η διατύπωση της βούλησης του διοικητικού οργάνου.

Έναρξη ισχύος: Με την κοινοποίηση στον ενδιαφερόμενο

Ενημέρωση για τα μέσα θεραπείας και τις σχετικές προθεσμίες

Έναρξη έννομων αποτελεσμάτων: Με την έναρξη ισχύος, εκτός αν ορίζεται αλλιώς

Χωρίς αναδρομική ισχύ, παρά μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Ο ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ - Ν. 158(I)/1999 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ

Νόμιμα πλαίσια της διοικητικής δράσης:

Οι δραστηριότητες (όρια και έκταση εξουσία) της διοίκησης προσδιορίζονται και περιορίζονται από το εκάστοτε ισχύον δίκαιο (Σύνταγμα, ενωσιακό δίκαιο, νόμους και διοικητικές κανονιστικές πράξεις).

Κρίσιμο νομοθετικό καθεστώς:

Το διοικητικό όργανο αποφασίζει βάσει του νομοθετικού καθεστώτος που ισχύει κατά το χρόνο της έκδοσης της πράξης, ανεξάρτητα αν αυτό ήταν διαφορετικό κατά το χρόνο της υποβολής της σχετικής αίτησης. Όταν η διοίκηση, έπειτα από πάροδο εύλογου χρόνου, παραλείπει να προβεί στην εξέταση της αίτησης, λαμβάνεται υπόψη το καθεστώς που ίσχυε κατά το τέλος της εκπνοής του εύλογου χρόνου.

Άσκηση αρμοδιότητας μέσα σε εύλογο χρόνο:

Όστε η απόφασή του να είναι επίκαιρη σε σχέση με τα πραγματικά ή νομικά γεγονότα στα οποία αναφέρεται. Ο καθορισμός του εύλογου χρόνου εξαρτάται από τις εκάστοτε ειδικές συνθήκες.

Ο ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ - Ν. 158(Ι)/1999 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ

Νόμιμη υπόσταση του οργάνου

Αρμοδιότητα οργάνου :

Αρμόδιο καθ' ύλην κατά τόπο και κατά χρόνο
Βάσει νομοθεσίας

Η παρανομία μιας πράξης που έχει εκδοθεί από αναρμόδιο όργανο δε θεραπεύεται, έστω και αν την πράξη αυτή εγκρίνει μεταγενέστερα το αρμόδιο όργανο.

Αναρμόδιο διοικητικό όργανο οφείλει να τη διαβιβάσει στο αρμόδιο, πληροφορώντας περί τούτου τον ενδιαφερόμενο.

Η διοικητική αρμοδιότητα πρέπει να ασκείται από το όργανο στο οποίο έχει ανατεθεί από το νόμο

Ο ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ - Ν. 158(I)/1999 ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

Συγκρότηση συλλογικού οργάνου: Όλα τα πρόσωπα που καθορίζει ο νόμος.

Νόμιμη Σύσταση: Να μην παρίσταται πρόσωπο μη εξουσιοδοτημένο από νόμο

Απαρτία: Ο κατώτερος αριθμός μελών που ορίζει ο νόμος ή η πλειοψηφία του συνόλου των μελών

Νομότυπη και εμπρόθεσμη κλήση των μελών στη συνεδρία (εκτός εάν συνεδριάζει σε τακτές ημέρες και ώρες)

Τήρηση πρακτικών: Λεπτομερή πρακτικά - με σαφήνεια οι αποφάσεις που λαμβάνονται

Λήψη αποφάσεων: Με απλή πλειοψηφία και, σε περίπτωση ισοψηφίας, επικρατεί η ψήφος του προέδρου.

Ο ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ - Ν. 158(Ι)/1999 ΑΙΤΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΤΕΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ: Εκδίδονται έπειτα από άσκηση διακριτικής εξουσίας. Ιδίως

- (α) Είναι δυσμενείς για το διοικούμενο
- (β) Είναι αντίθετες με προηγηθείσα εισήγηση αρμόδιου οργάνου ή με τα στοιχεία του διοικητικού φακέλου
- (γ) Είναι αντίθετες με χαραχθείσα πολιτική ή τακτική
- (δ) Συνιστούν εξαιρετικό μέτρο ενέργειας
- (ε) Είναι αιτιολογητές από το νόμο.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ:

- (α) Εκδίδονται έπειτα από άσκηση διακριτικής εξουσίας
- (β) Δέχονται πλήρως το αίτημα ή είναι ευεργετικές
- (γ) Πράξεις που εκδίδονται ομοιόμορφα σε μεγάλο αριθμό
- (δ) Πράξεις γενικού περιεχομένου
- (ε) Πράξεις για τις οποίες ορίζει ρητά ο νόμος ότι δε χρειάζονται αιτιολογία.

ΕΠΑΡΚΗΣ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ:

Η αιτιολογία μιας διοικητικής πράξης πρέπει να είναι σαφής, ώστε να μην αφήνει αμφιβολίες ως προς το ποιος ήταν ο πραγματικός λόγος που οδήγησε στη λήψη της απόφασης.

Δεν αποτελεί επαρκή αιτιολογία η αναφορά γενικών χαρακτηρισμών, ούτε η απλή αναφορά των γενικών όρων του νόμου, ούτε η γενική και αόριστη επίκληση του δημόσιου συμφέροντος

Ο ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ - Ν. 158(Ι)/1999 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Άρθρο 29 Σ.:
Δικαίωμα
υποβολής
έγγραφων
αιτήσεων ή
παραπόνων προς
δημόσιες αρχές και
υποχρέωση λήψης
απόφασης εντός 30
ημερών.

Καλύπτει την
υποβολή παραπόνου
ή αιτήματος για να
προβεί η διοίκηση σε
διοικητική ενέργεια
ή για την ανάκληση
ή τροποποίηση
πράξης που έχει ήδη
εκδοθεί

Προθεσμία 30 ημερών
όταν η λήψη της
απόφασης είναι εφικτή,
βάσει των περιστατικών
κάθε υπόθεσης. Η
διοίκηση οφείλει μέσα
στην προθεσμία να δίνει
εγγράφως πληροφορίες
για την πορεία της
υπόθεσης.

Παρέχεται σε
κάθε
πρόσωπο που
διαμένει στη
Δημοκρατία
(φυσικό ή
νομικό,
πολίτης ή
αλλοδαπός)

Δεν καλύπτει
αίτημα για
παροχή
πληροφοριών

Ο ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ - Ν. 158(Ι)/1999 **ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ**

Ίση ή ομοιόμορφη μεταχείριση όλων των πολιτών που τελούν υπό τις ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες – Ίση μεταχείριση ομοίων και διαφορετική μεταχείριση ανομοίων

Μη αναγνώριση ισότητας στην παρανομία

Ισότητα των φύλων:
Παροχή ίσων δυνατοτήτων.
Επιτρέπονται αποκλίσεις, όταν αυτές δικαιολογούνται είτε για λόγους οι οποίοι ανάγονται στην ανάγκη μεγαλύτερης προστασίας της γυναίκας, (μητρότητα, γάμος, οικογένεια), είτε ανάγονται σε καθαρά βιολογικές διαφορές.

Ισότητα πρόσβασης στις δημόσιες λειτουργίες:
Διεκδίκηση θέσης ή αξιώματος σύμφωνα με την αρχή της αξιοκρατίας, δηλαδή επιλογή με αντικειμενικό τρόπο και με διαφανείς διαδικασίες.

Ο ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ - Ν. 158(I)/1999 ΑΡΧΕΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Αρχή της αμεροληψίας

- Κάθε διοικητικό όργανο που μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρέπει να παρέχει τα εχέγγυα της αμερόληπτης κρίσης.
- Δε μετέχει στην παραγωγή διοικητικής πράξης πρόσωπο που έχει ιδιαίτερη σχέση ή συγγενικό δεσμό ή βρίσκεται σε οξεία έχθρα με το άτομο που αφορά η εξεταζόμενη υπόθεση ή που έχει συμφέρον για την έκβασή της.

Δικαίωμα ακρόασης

- Το δικαίωμα ακρόασης παρέχεται σε κάθε πρόσωπο που θα επηρεαστεί από την έκδοση πράξης ή διοικητικού μέτρου πειθαρχικής φύσης ή που έχει το χαρακτήρα της κύρωσης ή που είναι άλλως πως δυσμενούς φύσης
- Διοικητικό όργανο που προτίθεται να στηρίξει την απόφασή του σε ισχυρισμούς εναντίον ενός προσώπου οφείλει να παράσχει την ευκαιρία στο πρόσωπο αυτό να υποβάλει τις απόψεις του

Ο ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ - Ν. 158(Ι)/1999

ΟΡΘΗ ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Άσκηση της διακριτικής εξουσίας:

Νομική υποχρέωση
Δεν είναι επιτρεπτό το αρμόδιο
διοικητικό όργανο να
υποκαθίσταται από άλλο.

Επαρκής έρευνα

όλων των σχετικών με την
υπόθεση γεγονότων.

Πλάνη: Η στήριξη σε πραγματικά
γεγονότα & προϋποθέσεις εξ
αντικειμένου ανύπαρκτα ή
παράλειψη συνεκτίμησης των
ουσιωδών πραγματικών
γεγονότων

Στοιχεία κρίσης:

Νόμιμα και σχετικά με τον
επιδιωκόμενο από το νόμο
σκοπό.

Κατάχρηση εξουσίας:

Επιδίωξη σκοπού κατάδηλα
ξένου προς το σκοπό του νόμου
ή η υπέρβαση των ακραίων
ορίων της διακριτικής εξουσίας)

Ο ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΝΟΜΟΣ - Ν. 158(Ι)/1999

ΑΡΧΕΣ ΧΡΗΣΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Τα διοικητικά όργανα, κατά την άσκηση της διακριτικής τους εξουσίας, οφείλουν να ενεργούν σύμφωνα με το περί δικαίου αίσθημα, ώστε κατά την εφαρμογή των σχετικών νομοθετικών διατάξεων σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση να αποφεύγονται ανεπιεικείς και άδικες λύσεις.

- ❖ **Αρχή της καλής πίστης:** Η διοίκηση δεν επιτρέπεται να ενεργεί με τρόπο ασυνεπή, αντιφατικό ή κακόπιστο, ώστε να εξαπατά ή να ταλαιπωρεί χωρίς λόγο το διοικούμενο.
- ❖ **Αρχή της αναλογικότητας:** Τα μέσα που χρησιμοποιεί η διοίκηση στις ενέργειές της πρέπει να είναι ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό. Επέμβαση στα δικαιώματα των πολιτών επιτρέπεται μόνο στην έκταση που αυτό είναι απαραίτητο για την προστασία του δημόσιου συμφέροντος. Αν η διοίκηση έχει να επιλέξει μεταξύ δύο ή περισσότερων νόμιμων λύσεων, οφείλει να προτιμήσει εκείνη που είναι λιγότερο επαχθής για το διοικούμενο.
- ❖ **Αναζήτηση αχρεωστήτων:** Δεν επιτρέπεται η μετά πάροδο εύλογου χρόνου αναδρομική αναζήτηση χρημάτων που η διοίκηση κατέβαλε παράνομα και που έλαβαν καλόπιστα οι πολίτες, όπως αποδοχές ή συντάξεις.
- ❖ **Ανάκληση διοικητικών πράξεων:** Κατ' αρχήν δεν επιτρέπεται η ανάκληση μετά πάροδο εύλογου χρόνου πράξης της έστω και παράνομης, που στο μεταξύ δημιούργησε δικαιώματα και γενικά ευνοϊκές για το διοικούμενο καταστάσεις.

ΧΑΡΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ Ε.Ε. (2009)

Άρθρο 41 - Δικαίωμα χρηστής διοίκησης

1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αμερόληπτη, δίκαιη και εντός ευλόγου προθεσμίας εξέταση των υποθέσεών του από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης.
2. Το δικαίωμα αυτό περιλαμβάνει ιδίως: α) το δικαίωμα κάθε προσώπου σε προηγούμενη ακρόαση πριν να ληφθεί ατομικό μέτρο εις βάρος του, β) το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στον φάκελό του, τηρουμένων των νομίμων συμφερόντων της εμπιστευτικότητας και του επαγγελματικού και επιχειρηματικού απορρήτου, γ) την υποχρέωση της διοίκησης να αιτιολογεί τις αποφάσεις της.
3. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αποκατάσταση εκ μέρους της Ένωσης της ζημίας που του προξένησαν τα θεσμικά όργανα ή οι υπάλληλοί της κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, σύμφωνα με τις γενικές αρχές που είναι κοινές στα δίκαια των κρατών μελών.
4. Κάθε πρόσωπο μπορεί να απευθύνεται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης σε μία από τις γλώσσες των Συνθηκών και πρέπει να λαμβάνει απάντηση στην ίδια γλώσσα.

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΡΘΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ (2012)

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΡΘΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ (2012)

Αποσκοπεί στη θεμελίωση μιας διοικητικής νοοτροπίας εξυπηρέτησης του πολίτη , στο πλαίσιο της οποίας οι υπάλληλοι της Ε.Ε. κατανοούν και αφομοιώνουν πλήρως τις αρχές της χρηστής διοίκησης

Θεμελιώδεις αρχές της δημόσιας διοίκησης

- Αφοσίωση στην Ε.Ε. και στους πολίτες της
- Ακεραιότητα
- Αντικειμενικότητα
- Σεβασμός προς τους άλλους
- Διαφάνεια

ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΡΘΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

Ειδικότερες αρχές - Δικαίωμα προσφυγής στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή

Νομιμότητα

Απουσία Διακρίσεων

Αναλογικότητα

Απουσία κατάχρησης εξουσίας

Αμεροληψία και ανεξαρτησία

Αντικειμενικότητα

Νόμιμες προσδοκίες, συνέπεια & παροχή συμβουλών

Δικαιοσύνη

Ευγένεια

Απάντηση στη γλώσσα του πολίτη

Επιβεβαίωση παραλαβής
& στοιχεία αρμόδιου υπαλλήλου

Υποχρέωση διαβίβασης στις αρμόδιες υπηρεσίες

Δικαίωμα ακρόασης και έκφρασης άποψης

Εύλογη προθεσμία για λήψη απόφασης (κατά κανόνα 2 μήνες)

Καθήκον αιτιολόγησης των αποφάσεων

Αναφορά των δυνατοτήτων προσφυγής

Προστασία δεδομένων

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (2013)

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (2013)

Καταρτίστηκε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και το Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Ερμηνεύει, κωδικοποιεί και εξειδικεύει **ισχύουσες υποχρεώσεις** και τα **πρότυπα** συμπεριφοράς και δεοντολογίας

Απευθύνεται σε όλους τους δημόσιους υπαλλήλους, σε κάθε βαθμίδα ιεραρχίας

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (2013)

Μέρος
Α΄:

Συμπεριφορά δημοσίων
υπαλλήλων όταν έρχονται σε
άμεση, προσωπική ή τηλεφωνική
επαφή με τους πολίτες

Ευπρέπεια

Επαγγελματισμός

Εντιμότητα

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (2013)

Μέρος Β΄:

Γενικές αρχές δεοντολογίας δημοσίων υπαλλήλων κατά τον χειρισμό των υποθέσεων των πολιτών

Τήρηση
Νομιμότητας

Αμεροληψία
&
αντικειμενικότητα

Αξιοπιστία,
υπευθυνότητα
& διαφάνεια

Ίση
μεταχείριση
& Αποφυγή
Διακρίσεων

Προστασία
Προσωπικών
Δεδομένων

Αρχές
Χρηστής
Διοίκησης

Σας ευχαριστώ για την προσοχή!

Στοιχεία επικοινωνίας:

**Νάσια Διονυσίου,
τηλ: 22 405526,
ndionysiou@ombudsman.gov.cy**